

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2022-64

24.1.2022

Tryg Forsikring NUF

Ansvar

Ansvar for brannskade på fartøy – oversittet meldefrist – fal. § 8-5 (1).

Den 10.10.19 oppstod det en brann i batterirommet til et fartøy. Brannen oppstod noen timer etter at sikrede var ferdig med å utføre arbeid på batterimoduler på fartøyet. Sikrede utførte arbeidet på vegne av C., på oppdrag fra verftet og rederiet. Sikrede mottok et brev fra C. den 1.11.19 med overskriften "Notice of claim". Den 23.12.20 fremsatte så C. et konkret erstatningskrav overfor sikrede. Sikrede meldte kravet til selskapet samme dag. Ansvarsselskapet avviste kravet med henvisning til at meldefristen i fal. § 8-5 (1) var oversittet. Ifølge selskapet begynte fristen å løpe da sikrede mottok brev fra C. den 1.11.19. Selskapet viste til at C. da ville påberope seg garanti, kontrakt og lovpålagte rettigheter for brannen og eksplosjonen som fant sted i oktober 2019. Derfor var det ifølge selskapet heller ikke tvilsomt at C. var av den oppfatning at sikrede var ansvarlig for brannskaden, og at de ville gjøre gjeldende sine rettigheter for å få dekket sitt økonomiske tap. Sikrede anførte at kravet var meldt rettidig og viste bl.a. til at C. ikke hadde lidt et tap eller selv blitt avkrevd erstatning da brevet ble sendt. C. var derfor avhengig av erstatningskrav fra sin egen skadelidte for å kunne rette påkrav mot sikrede. Slikt erstatningskrav ble ikke fremmet før over ett år senere. Nemnda kom til at meldefristen var oversittet, og at sikrede hadde tilstrekkelig kunnskap om kravet allerede i november 2019.

Saksfremstilling

Saken gjelder avslag på krav om erstatning under ansvarsforsikring med henvisning til meldefristen i forsikringsavtaleloven (fal). § 8-5 første ledd.

Den 10.10.19 oppstod det en brann i batterirommet til et fartøy sikrede hadde utført arbeid på. Brannen oppstod noen timer etter at sikrede var ferdig med arbeidet med modifikasjon av batterimoduler på fartøyet. Sikrede utførte arbeidet på vegne av C., på oppdrag fra verftet som igjen hadde oppdrag fra rederiet.

Den 1.11.19 sendte C. et brev til sikrede hvor det fremgikk følgende:

NOTICE OF CLAIM - FRAMEWORK AGREEMENT FOR CONSULTANCY SERVICES

Reference is made to the framework agreement between (...) and (...) ("Contractor") ("Agreement"), and call-off as outlined in e-mail dated September 12, 2019, from Principal to Contractor. Furthermore, reference is made to the fire and explosion on board the motor ferry (...) that took place on October 10-11, 2019.

On October 10, 2019, Contractor executed such Services as set out in the Agreement on board (...). Based on the available information, we have reason to believe that the fire and explosion are due to Contractor's breach of the Agreement, including breach of warranties, representations and/or undertakings.

We hereby reserve any and all rights and give notice that we invoke our warranty rights together with any other rights we may have according to contract or law. For avoidance of doubt, this notification includes, but is not limited to, such Liability as outlined in the Agreement, i.e. liability of the Contractor and/or any Employee (as set out in the Agreement) and/or subcontractors towards Principal or any third party in

connection with the Agreement and/ or Services. Furthermore, we hereby in form you that Principal has been served with notice of third party claims that may result in Liability or other Contractor liability.

Please revert to us for any assistance or clarifications that may be beneficial or needed to limit potential Liability or other Contractor liability.

Please confirm the receipt of this notification without undue delay by e-mail to (...).

C. sendte et nytt brev til sikrede 8.1.20 og fulgte da opp brevet som ble sendt 1.11.19. Den neste henvendelsen fra C. skjedde den 23.12.20. I brevet fremsatte C. et konkret erstatningskrav overfor sikrede. Fra brevet inntas følgende:

(...) har mottatt et brev fra verftet (...), der det blir anført at (...) er ansvarlig overfor (...) for i overkant av 17,5 millioner kroner. (...) har blitt gitt 14 dagers betalingsfrist. For øvrig blir det i brevet tatt forbehold om fremsettelse av ytterligere krav. Brevet følger vedlagt og skal anses som et videreført påkrav og et varsel.

Vi har ikke hatt anledning til å vurdere og ta stilling til kravene og anførslene som blir fremsatt i brevet. Dette arbeidet vil bli påbegynt i begynnelsen av januar 2021.

Dersom det skulle vise seg at (...) er ansvarlig overfor (...), (...) (rederi) eller andre i forbindelse med hendelsen, vil dette ansvaret utelukkende skyldes forhold på (...)s side som (...) er ansvarlig for. Ethvert ansvar for (...) i sakens anledning vil derfor bli videreført til (...). På denne bakgrunn oppfordres (...) til å ta stilling til kravet som har blitt fremsatt av (...) overfor (...). Videre antar vi at (...) drøfter saken med selskapets ansvarsassurandør. Disse tiltakene fra (...)s side vil kunne legge til rette for at (...) og (...) primo januar 2021 på fornuftig vis kan drøfte sakens implikasjoner og mulige utfall. Det bes om at dere innen utgangen av inneværende år gir oss en tilbakemelding der dere skisserer hvordan dere ønsker saken behandlet i fortsettelsen, herunder forutsetter vi at dere foreslår noen alternative tidspunkter for et møte som nevnt.

Sikrede meldte kravet under ansvarsforsikringen i selskapet den 23.12.20.

Selskapet avsto forsikringsdekning første gang ved brev 21.1.21 med den begrunnelse at kravet var meldt for sent. Selskapet viste til brevet som ble sendt til sikrede den 1.11.19.

Sikrede klaget til selskapet 3.2.21. I klagen redegjorde sikrede for at sikrede ikke hadde kunnskap om de forhold som begrunnet kravet allerede i 2019.

Selskapet opprettholdt sin beslutning om at kravet var meldt for sent.

Sikrede anfører at kravet er meldt rettidig. Sikrede viser til at det ikke hadde kunnskap om de forhold som begrunner kravet i november 2019. Ved ansvarsforsikringer begynner fristen å løpe når skadelidte enten har fremsatt krav overfor sikrede om erstatning, eller på annen måte overfor sikrede klart har tilkjennegitt at erstatningskrav vil bli fremmet mot ham jf. LB-2006-45067. Grensen må trekkes mot skadelidtes varsel om "et mulig krav", som ikke er tilstrekkelig for å utløse meldefristen.

Et erstatningskrav kjennetegnes ved at den påstått skadelidte formidler at betaling kreves av den påståtte skadevolder til dekning av et økonomisk tap. Selv om det ikke er et vilkår at kravet tallfestes, vil dette normalt være tilfelle, om enn med forbehold for beregningen. I de tilfeller kravet ikke er tallfestet, har dette som oftest sammenheng med at grunnlaget for beregningen er uavklart, ikke at det ikke foreligger et tap. Det aktuelle brevet inneholder ingen av disse kjennetegnene. Det understrekes i denne sammenheng at C. ikke hadde lidt noe tap eller selv blitt avkrevd erstatning per 1.11.19. Brannen rammet ikke C. sin eiendom/løsøre og kunne derfor ikke i seg selv begrunne et erstatningskrav mot sikrede. C. var avhengig av erstatningskrav fra sin egen skadelidte (verftet eller rederiet) for å kunne rette påkrav mot sikrede. Slikt erstatningskrav ble ikke fremmet av verftet før over ett år senere, 18.12.20. Det følger av dette at C. ikke kan anses for å fremsette et erstatningskrav ved brevet 1.11.19.

Sikrede anfører videre at C. heller ikke klart tilkjennega at krav ville bli fremsatt overfor sikrede. Ingen av vilkårene for å konstatere erstatningsansvar for sikrede var oppfylt da C. sendte brevet

1.11.19. Sammen med det faktum at C. var forpliktet til å gi slik informasjon så tidlig som mulig, jf. rammeavtalens § 8, viser dette at brevet fra C. av 1.11.19 ikke med rimelighet kan oppfattes som en klar tilkjenneivelse om at erstatningskrav vil bli fremmet. Et eventuelt erstatningskrav fra C. var avhengig av utfallet av flere forhold utenfor C.s kontroll. Brevet må derfor i stedet forstås som varsel om et mulig krav.

I krav om nemnd har sikrede opprettholdt tidligere anførsler. Videre har sikrede bl.a. redegjort for at årsaken til brannen var ukjent for alle 1.11.19. Verken rederiet, verftet eller C. hadde grunnlag for en kvalifisert oppfatning av om det var sammenheng mellom sikredes arbeider og brannen, og hva denne i så fall gikk ut på. Sikrede hadde ikke grunn til å tro at ansvaret skyldtes eget arbeid, og det var (og fortsatt er) bare mulig at ansvaret kan tilbakeføres til sikredes arbeid. Det gjenstod vesentlige avklaringer før C. hadde rimelig grunn for å fremsette eller tilkjennegi fremsettelse av krav mot sikrede. Brevet må leses på denne bakgrunn og fremstår derfor som et første varsel om mulig ansvar i henhold til rammeavtalens varslingsbestemmelser.

Selskapet har i det vesentlige anført at brevet, "Notice of claim" må anses som et varsel om erstatningskrav rettet mot sikrede, og at meldefristen begynte å løpe da dette ble mottatt 1.11.19. Kravet ble meldt av sikrede til selskapet 23.12.20, og meldefristen på ett år er dermed oversittet. I brevet av 1.11.19 fremkommer det at C. vil påberope seg garanti-, kontrakt- og lovpålagte rettigheter, for brannen og eksplosjonen som fant sted i oktober 2019. På denne bakgrunn kan det ikke være tvilsomt at C. er av den oppfatning at sikrede er ansvarlig for brannskaden, og at de vil gjør gjeldende sine rettigheter for å få dekket skaden og sitt økonomiske tap. Brevet kan av den grunn ikke forstås på annen måte enn at C. har fremmet et erstatningskrav.

Det at sikrede mangler kunnskap om skadens årsak og omfang, og at C. ikke hadde fremlagt dokumentasjon eller bevis for slike forhold, er ifølge forarbeidene uten betydning for ettårsfristens løp. Det er ikke et vilkår at sikrede må ha kunnskap om faktiske omstendigheter som gir rett til erstatning over forsikringen. Dette tilsier at sikrede har tilstrekkelig kunnskap til å begrunne et krav mot selskapet. Sikrede var kjent med at C. hadde til hensikt å gjøre gjeldende sine rettigheter for å få dekket skaden og sitt økonomiske tap. Sikrede var også kjent med at C. ville forfølge saken videre. Sikrede hadde derfor tilstrekkelig kunnskap til å begrunne et krav mot selskapet, selv om det omtalte brevet eventuelt ikke kan anses som et erstatningskrav.

Under enhver omstendighet anføres det imidlertid at "Notice of claim" må suppleres med øvrig kunnskap sikrede har hatt. Ordlyd, forarbeider og konklusjonen i LB-2006-45067 underbygger dette. Det bemerkes i denne forbindelse at brannen oppstod i anlegget to timer etter sikredes ferdigstilling av dette anlegget. Sikrede hadde vært på stedet og gjort inngrep. Hendelsen var svært alvorlig, og politi, Kripos og Sjøfartsdirektoratet ble umiddelbart involvert i saken. Det fremgår også av avisartikler at årsak langt på vei faktisk var avklart allerede i midten av desember 2019, selv om endelig konklusjon ikke nødvendigvis forelå. Den tidsmessige nærheten og de øvrige omstendighetene, sett i lys av brevet fra C., gjorde det dermed klart for sikrede at de stod overfor et erstatningskrav.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om meldefristen i fal. § 8-5 første ledd er oversittet.

Det følger av fal. § 8-5 første ledd at sikrede mister retten til erstatning dersom kravet ikke er meldt til selskapet "innen ett år etter at sikrede fikk kunnskap om de forhold som begrunner det". I aktuelle sak er meldefristen tatt inn i forsikringsbeviset pkt. 7.

Ordlyden tilsier at meldefristen starter å løpe fra det tidspunkt sikrede fikk positiv kunnskap om de forhold som begrunner kravet. Det er ikke tilstrekkelig at sikrede burde hatt slik kunnskap. Et krav

mot forsikringsselskapet oppstår normalt når forsikringstilfellet er inntruffet. Fristen er ikke knyttet til når kravet faktisk oppstår, men til det tidspunktet sikrede fikk kunnskap om de forhold som begrunner kravet. Dette innebærer at det er tilstrekkelig at sikrede har kunnskap om faktiske forhold som kan føre til at han får et krav mot seg.

I Borgarting Lagmannsretts dom av 31.5.07 (LB-2006-45067) presiserer lagmannsretten at:

Ved ansvarsforsikring er selskapets dekningsplikt betinget av at skadelidte fremmer krav om erstatning. Lagmannsretten legger til grunn at "kunnskap om de forhold som begrunner det", må tolkes slik at meldefristen løper fra det tidspunkt skadelidte enten har fremsatt krav overfor sikrede om erstatning, eller på annen måte overfor sikrede klart har tilkjennegitt at erstatningskrav vil bli fremmet mot ham. Sikredes kunnskap om at skadelidte foretar nærmere undersøkelser for å bringe på det rene om det kan være grunnlag for et erstatningskrav, eller at skadelidte avventer resultatet av undersøkelser, utløser derimot ingen meldeplikt.

Presiseringen er lagt til grunn i nemndspraksis, jf. bl.a. FinKN 2012-089, 2015-139 og 2021-1102.

Kravet i saken har sin bakgrunn i et erstatningskrav etter brannskade på et fartøy. Den 1.11.19 sendte C. et brev til sikrede med overskriften "NOTICE OF CLAIM – FRAMEWORK AGREEMENT OF CONSULTANCY SERVICES". Det fremgår av brevet at C. hadde grunn til å tro at brannen skyldtes arbeidet sikrede hadde gjort på båten i timene før brannen oppstod:

Based on the available information, we have reason to believe that the fire and explosion are due to Contractor's breach of the Agreement, including breach of warranties, representations and/or undertakings.

Det fremgår ikke av brevet hvilken informasjon C. hadde tilgjengelig og bygget sin konklusjon på. Etter nemndas syn må det like fullt ha fremstått rimelig klart at C. mente at ansvaret lå hos sikrede, og at det ville bli fremsatt et krav om erstatning. Sikrede hadde grunn til å tro at ansvaret skyldtes sikredes arbeid, og at de ville gjøre gjeldende sine rettigheter for å få dekket skaden og sitt økonomiske tap. Etter nemndas syn kan brevet derfor tolkes som en klar tilkjennegivelse fra C. om at krav ville bli fremmet mot sikrede.

Etter ordlyden i fal. § 8-5 er det avgjørende når sikrede fikk kunnskap om de forhold som begrunner kravet. Faktum viser at sikrede allerede den 1.11.19 visste at oppdragsgiver ville legge ansvaret over på sikrede dersom de ble møtt med et krav, noe oppdragsgiver C. må ha ansett som sannsynlig. Videre var sikrede klar over hvilket arbeid de hadde utført på fartøyet. På bakgrunn av offentlig tilgjengelig informasjon må sikrede også ha vært klar over hvor brannen startet, jf. de to artiklene fra NRK og Sjøfartsdirektoratet 12.12.19. På bakgrunn av denne informasjonen, samt brevet fra C., antar nemnda at sikrede forstod at det ville bli reist krav mot sikrede.

Det har ingen betydning for meldefristens startpunkt at det økonomiske tapet ikke var avklart på tidspunktet brevet ble sendt.

Etter en konkret vurdering finner nemnda at sikrede hadde tilstrekkelig kunnskap om kravet allerede i november 2019. Dette innebærer at meldefristen var oversittet da kravet ble meldt i desember 2020.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapetgis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant) og Heike Kristine Bentsen (næringsrepresentant).